

# Taidekoulu Jäpän

**taiteen perusopetuksen, yleisen oppimäärän opetussuunnitelma  
kuvataiteen oppiaineessa, Suomenselän kansalaisopistossa**

## Suomenselän kansalaisopistosta ja Taidekoulu Jäpästä

Suomenselän kansalaisopistossa on järjestetty taiteen perusopetusta jo pitkään käsityön oppiaineessa. Syksyllä 2019 taiteen perusopetusta haluttiin nostaa muusta opiston tarjonnasta esille omana toimintanaan ja päätettiin perustaa opistolle oma taidekoulu. Avoimen nimikilpailun myötä koulu nimettiin Taidekoulu Jäpäksi. Taidekoulu Jäppä tarjoaa taiteen perusopetusta Kinnulassa ja Lestijärvellä.

Syksyllä 2023 Taidekoulu Jäpässä aloitti kuvataiteen pilottiryhmä, joka yhdessä opettajansa kanssa suunnitteli kuvataiteen oppiaineen opetussuunnitelman sisältöjä opintojen ensimmäisen vuoden aikana. Sisältöjä on rakennettu ja toteutettu oppilaiden toiveiden ja yhteisten suunnitteluhetkien pohjalta. Opetussuunnitelma valmistui keväällä 2024 ja suomenselän kansalaisopiston johtokunta hyväksyi sen 20.8.2024.

Taiteen perusopetuksen järjestäminen pienellä paikkakunnalla poikkeaa merkittävästi väkimäärältään isompien kuntien ja kaupunkien opetuksesta niin opintojen rakenteen kuin sisällönkin puolesta. Yleensä opetussuunnitelma rakennetaan ikävuosittain, mutta Taidekoulu Jäpässä TPO:ta tarjotaan kolmessa ryhmässä; Lampareet (eskarit - 2lk), Ala-Jäpät (3lk - 4lk) ja Ylä-Jäpät (5 lk - ) Tämä jakauma luonnollisesti vaikuttaa opintojen rakenteiden suunnitteluun. Opettajan ohjaa samanaikaisesti eri-ikäisiä oppilaita. Taidekoulu Jäpässä haaste on ratkaistu teemapohjaisen opetussuunnitelman ja ryhmäkohtaisen ja -lähtöisen suunnittelun avulla.

Opintojen ydinrakenne syntyy kolmesta päätavoitteesta ja niiden toteutumisen arvioinnista. Opetushallituksen opetussuunnitelman mukaisia päätavoitteita ovat taidesuhde, visuaalinen lukutaito sekä osallisuus ja vaikuttaminen. Nämä päätavoitteet ovat se kivijalka, jonka päälle opinnot rakentuvat. Opettajan tehtävä on organisoida opintojen sisältö tukevasti tälle kivijalalle ja pohtia niin omaa kuin oppilaan toimintaa näiden kolmen päätavoitteen näkökulmista.

Opinnot koostuvat yhteisistä- ja teemaopinnoista. Yhteisiä opintoja on 300h ja teemaopintoja 200h. Yhteisissä opinnoissa harjoitellaan visuaalista havaitsemista, kokeillaan erilaisia välineitä ja tekniikoita, tutkitaan oppilaiden kokemuksia, havaintoja ja heille merkityksellisiä kuvakulttuureja sekä tutustutaan eri aikakausiin, kulttuureihin ja taiteen lajeihin sekä erilaisiin visuaalisiin ympäristöihin. Teemaopinnot syventävät aiemmin opittua ja oppilasta kannustetaan kehittämään omaa kuvailmaisuaan, rohkaistaan ilmaisemaan kokemuksia ja havaintoja kuvallisesti sekä tuetaan pohtimaan arvoja visuaalisen kulttuurin taustalla. Sekä yhteisissä opinnoissa että teema opinnoissa on samat 4 opintokokonaisuutta: 1 kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot, 2 omat kuvat, 3 taiteen maailmat sekä 4 visuaalinen ympäristö. Teemaopinnoissa on lisäksi portfolion tekeminen ja vapaavalintaiset opinnot, joihin kuuluu mm. Taidekoulu Jäpän Kuvis-leiritoiminta. Käytännön opetuksessa nämä edellä mainitut

opintokokonaisuudet rakentuvat teemoista, jotka suunnitellaan yhdessä ryhmien kesken lukuvuosittain.

Jokaisen lukuvuoden opintojen sisältö suunnitellaan syksyllä sen mukaan millaiseksi opiskelijaryhmät muodostuvat. Oppilaiden määrä ja heidän opintohistoriansa vaikuttaa lukuvuoden opintojen suunnitteluun. Syksyllä opettaja käy jokaisen oppilaan kanssa hops-keskustelut, joissa käydään läpi oppilaan tavoitteita ja toiveita lukuvuodelle. Opettaja tekee yhteissuunnittelua myös koko ryhmän kanssa lukuvuoden teemajaksojen rakentumisesta ja opetuksen sisällöistä. Opetushallituksen linjaamat keskeiset sisällöt ovat puunrunkona, jonka ympärille vuosittain jokainen ryhmä muodostaa omat lehvänsä ja hedelmänsä. Opettajalla on organisointivastuu, mutta toiminnan sisältö nousee oppilaiden ja oppilasryhmien luonnollisesta kasvutarpeesta, jota opettaja kuuntelee herkällä korvalla läpi lukuvuoden.

Teemajaksot ovat yhdessä oppilaiden kanssa ideoituja ja ne voivat vaihtua lukuvuosittain. Teemoista nousee oppilaiden toiveiden, kiinnostuksen ja yhteisen ideoinnin pohjalta kullekin kerralle toimintaa, jota jokainen oppilas voi toteuttaa oman tasonsa mukaisesti. Tämä mahdollistaa sen, että vaikka ryhmässä on eri-ikäisiä ja -tasoisia tekijöitä, kaikki voivat työskennellä saman aiheen parissa, kukin omalla tasollaan. Hyvä puoli eri-ikäisten toimiessa yhdessä on, että nuoremmat oppivat vanhemmilta ja vanhemmat oppilaat oppivat huomioimaan pienempiään. Peruskoulu on jaettua ikäluokittain, josta syystä luontevaa eri-ikäisten yhteistoimintaa ja sosiaalisten taitojen oppimista ei tapahdu samalla tavoin kuin harrastusten parissa.

Taidekoulu Jäpässä on käytössä sähköinen opintorekisteri, TPO Simppeli, joka on räätälöity juuri taiteen perusopetuksen tarpeisiin. Rekisteriin kirjataan kunkin oppilaan yksilöllinen opintopolku hyväksytysti suoritettuine tunteineen. Oppilaan opintosuoritukset ovat ladattavissa reaaliaikaisesti milloin tahansa oppilas haluaa tietojään tarkastella. Opinnot on kategorisoitu rekisteriin opetushallituksen opetussuunnitelmassa esitettyjen kuvataiteen oppiaineen keskeisten sisältöjen mukaan, jolloin ne ovat helposti hyväksiluettavissa myös muiden toimijoiden taiteen perusopetuksessa, esimerkiksi oppilaan muuttaessa toiselle paikkakunnalle. Opiskelija saa joka kevät välitodistuksen, josta hän pystyy seuraamaan opintojensa etenemistä.

Taidekoulu Jäpässä kuvataide on ympäristöpainotteinen, mikä tarkoittaa oppilaan itseilmaisun tukemista ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntämällä. Oppilaan käsitys itsestään luovana tekijänä vahvistuu suhteessa luontoon ja luonnossa saatuihin kokemuksiin. Luonnon hyvinvointia lisäävät vaikutukset ovat laajasti tutkittuja ja luonnossa oleskelulla on vaikutusta mm. keskittymisen ja luovuuden lisääntymiseen. Tutkimusten mukaan jo 20 minuutin oleskelu luonnossa helpottaa ADHD-diagnosoitujen oireita. Taidekoulu Jäppä jalkautuu aina kuin mahdollista lähiympäristöön. Hyödynnämme mm. ulkoilualueen mahdollisuuksia, Kotiseutumuseon aluetta ja Vihtori Storckin taidehallin ympäristöä. Tutkimme ympäristöämme ja itseämme sen osana, hyödynnämme luonnonmateriaaleja ja viemme taidevälineitä mukamme ulos eri kohteisiin. Tukikohtana ja huonon sään toimintatilana toimii Meijän tila, Keskustie 38, 43900 Kinnula.

Taiteen perusopinnot linkittyvät tiiviisti myös paikallisiin julkisen hallinnon suunnitelmiin ja yhteisöstä nousseisiin tarpeisiin. Kinnulan kunnan hyvinvointikertomus syksyiltä 2023 nosti

esille merkittäviä huolenaiheita väestön hyvinvoinnissa. Yläkouluikäisten Move-testien tulokset ovat romahtaneet ja on tärkeää saada aktivoitua nuoria harrastusten pariin. Ympäristöpainotteinen kuvataide tukee näiden tavoitteiden saavuttamista viemällä nuoria ulos luontoon ja liikkumaan oma-aloitteisesti itseä motivoivan tekemisen kautta. Myös Kinnulan kulttuurikasvatussuunnitelmassa 2023 esitetään ikäryhmittäin vauvasta vaariin ulottuvaa kulttuuritoimintaa, johon taiteen perusopetus tuo vapaaehtoisen harrastusmahdollisuuden siitä kiinnostuneille. Taiteen perusopetus harrastuksena tukee myös Kinnulan lukioon saapuneiden kansainvälisten opiskelijoiden kotouttamista paikalliseen kulttuuriin ja yhteisöön. Taiteen perusopetus rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle ja moninaisuuden kunnioitukselle ja voi parhaimmillaan olla merkittävässä ennaltaehkäisevässä roolissa niin terveydellisissä, sosiaalisissa kuin kulttuurillisissa hyvinvoinnin haasteissa.

## KUVATAIDE

Kuvataiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle. Opetus rakentaa yhteyksiä oppilaiden omien kuvallisten kulttuurien sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välille. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja.

Oppilailla on mahdollisuus opinnoissaan syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Oppilaan omista kokemuksista ammentavalla lähestymistavalla luodaan perustaa oivalluksia herättävälle oppimiselle, aidolle motivoitumiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä. Opintojen edetessä oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria eri näkökulmista.

Opetus innostaa tutkimaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilaita kannustetaan käyttämään taiteen toimintatapoja yhteistyön, vuorovaikutuksen, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opinnot luovat perustaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen kehittymiselle, kuvataiteen elinikäiselle harrastamiselle ja kenties jopa tulevaisuuden ammatinvalinnalle.

## Opetuksen rakenne ja tuntijakauma

## Kuvataiteen yleisen oppimäärän perusopinnot 500h

### **Yhteiset opinnot 300h**

- Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot 50 - 100h
- Omat kuvat 50-100h
- Taiteen maailmat 50-100h
- Visuaalinen ympäristö 50-100h

### **Teemaopinnot 200h**

Kaikille yhteiset opinnot 150-200h

- Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot 20h -
- Omat kuvat 20 h -
- Taiteen maailmat 20h-
- Visuaalinen ympäristö 20h-
- Portfolio 20h

Valinnaiset opinnot 0-50h

- Oma taideprojekti/näyttely
- Muualla suoritettujen kuvataidekurssien hyväksilukuja
- Taideleiri/Opintomatka
- Taiteilijavierailut

## Kuvataiteen yhteisten opintojen (300h) tavoitteet ja arvioinnin kohteet

Kuvataiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentumista.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

### 1) Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilaan taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun kautta
- kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla
- innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteiden välisiin työskentelytapoihin sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.

### 2) Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta
- ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmasta
- kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintojaan ja keskustelemaan niistä
- innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.

### 3) Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- rohkaista oppilasta tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja
- ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen
- kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin.

## Kuvataiteen teemaopintojen (200h) tavoitteet ja arvioinnin kohteet

Kuvataiteen teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen.

Opintojen tavoitteena on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen sekä tietojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen.

### 1) Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta taidekäsityksen kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustaa oppilasta identiteettinsä pohdintaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- rohkaista oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisun taitojaan.

### 2) Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- vahvistaa oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

### 3) Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilasta hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ohjata oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot itsenäisesti ja ryhmässä toimiessaan
- kannustaa oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin.

## Opintojen keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

### A) Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot 50-100h

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

### B) Omat kuvat 50-100h

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

### C) Taiteen maailmat 50-100h

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

#### D) Visuaalinen ympäristö 50-100h

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

### Varhaisiän kuvataidekasvatus

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen lähtökohtana ovat lapsen elämismaailmaa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt. Opetuksessa kuvataidetta ja visuaalista maailmaa lähestytään leikinomaisin keinoin rohkaisten lasta ilmaisemaan ja pohtimaan havaintojaan ja tulkintojaan nähdystä, kuullusta, koetusta ja kuvitellusta. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistista suhdetta maailmaan vahvistetaan tutkivien, kokeilevien ja monitaiteisten työskentelytapojen kautta. Opetus kannustaa iloitsemaan omasta ja toisten työstä sekä toimimaan ryhmässä muut huomioiden. Motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä harjoitellaan kokeilemalla vaihtelevia työtapoja ja välineitä.

Taiteen perusopetuksen yleisiä opintoja edeltävää varhaisiän kuvataidekasvatus on huomioitu Kinnulan kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Kuvataidekasvatuksen osa-alueita tarjotaan pop up-tyyppisesti teema- ja tapahtumapäivinä 0-6 vuotiaille vuodenvaihteen mukaan. Suunnitelmaan on kirjattu mm. muotoiluun ja kuvanveistoon perehtymistä, taidesuunnittelusta ja ympäristötaideretkiä Salamajärven kansallispuistoon. Kuvataidekasvatuksen toteuttamiseen osallistuvat päiväkodin henkilökunta sekä tapahtumia järjestävät tahot. Taidekoulu Jämsässä voivat opiskella myös esikouluikäiset.

### Aikuisten kuvataiteen opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opintojen tarkoituksena on syventää aikuisen oppijan henkilökohtaista suhdetta kuvataiteeseen sekä tukea hänen identiteettiään taiteentekijänä. Opetuksessa perehdytään monipuolisesti nykytaiteelle ominaisiin toimintatapoihin, ilmaisukeinoihin ja käsitteisiin sekä tunnistetaan itselle merkityksellisiä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Opinnot kehittävät käsitteellistämisen, sanallistamisen ja kriittisen ajattelun valmiuksia.

Aikuisten opetuksessa huomioidaan oppijan yksilöllinen osaamis- ja kokemuspohja sekä hänen oppimisensa tarpeet. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia taiteellista ajattelua syventäviä työskentelytapoja kuten kuvien tulkintaa, yhteistyöprojekteja, luentoja, keskusteluja ja näyttelykäyntejä. Opiskelijaa ohjataan pitkäjänteisten oppimistavoitteiden

asettamiseen, elämänhistoriansa ja -kokemustensa tutkimiseen taiteellisen toiminnan lähtökohtana sekä oman kuvallisen ilmaisun kriittiseen reflektointiin. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia.

Taidekoulu Jäpässä aikuisilla on mahdollisuus osallistua taiteen perusopetukseen isompien, Ylä-Jäppien, ryhmässä.

## Työtavat kuvataiteen opetuksessa

Taidekoulu Jäpän kuvataiteen opetus on ympäristöpainotteinen, mikä näkyy niin työskentely-ympäristössä, valituissa menetelmissä kuin käytetyissä välineissä. Opiskelu tapahtuu ulkoympäristöissä aina kun olosuhteet sen sallivat ja hyödynnämme luontoa ja luonnonmateriaaleja niin inspiroitumisessa kuin itse työskentelyssä.

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Työtapojen valinnoissa huomioidaan oppilaiden omat tavoitteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Oppilasta kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa.

Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluja, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Työtavoilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttö sekä pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.

## Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kuvataiteen opintojen edistymistä. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin.

Toimivaksi menetelmäksi on osoittautunut yhteinen katselmus, jossa käydään läpi kullakin kerralla tapahtuneet asiat ja tutkitaan syntyneitä teoksia uteliaasti. Jokainen saa aluksi kertoa omasta prosessistaan ja näkemyksistään siitä miten työ eteni ja tämän jälkeen muu ryhmä voi kommentoida ja antaa palautetta. Samalla kertaa opimme arvioimaan omaa tekemistä, opimme siitä kuinka muut ovat asioita ratkaisseet ja opimme myös antamaan rakentavaa ja kannustavaa palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulla palautteella vahvistetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen. Teemaopintojen

arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Arviointia tapahtuu luonnollisesti tekemisen lomassa. Opettaja kannustaa ja ohjaa oppilaita työskentelyn edetessä. Jokaisesta työstä löytyy aina rohkaisevaa sanottavaa. Yhteiset katselmushetket ovat opettajalle mainio tilaisuus antaa koko ryhmälle yhteistä palautetta. Kiinnittämällä huomiota eri näkökulmiin, ryhmän toimintaan, haasteisiin ja niiden voittamiseen, opettaja pystyy omalla esimerkillään laajentamaan oppilaiden palautesanavarastoa. Opintojen edetessä järjestetään myös henkilökohtaisia hops-hetkiä, joissa yhdistyy opintojen suunnittelun lisäksi myös henkilökohtainen palautteen anto. Joka keväisin jaettavassa välitodistuksessa kuvataan kertyneiden tuntien lisäksi oppilaan vahvuuksia kunakin lukuvuonna.